

Előfizetési árak:

Egész évre ... 6 kor.
Fél évre ... 3 ..
Negyed évre .. 1-50
Egyes szám ára 16 fillér.
Vidékre postán küldve
egész évre 8 kor.
A „Nyílt-tér” sora 30 fill.

Megjelen

minden vasárnap.
Kéziratokat nem adunk
vissza.

BÉKÉSI UJSÁG

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség:

Békés, V. ker. 92., hova a
lap szellemi részét illető
minden közlemény kül-
dendő.

Kiadóhivatal:

Békés, V. ker. 92. sz.
(a volt Tassy-féle iskola),
hova az előfizetések, hir-
detések és a lap szét-
küldésére vonatkozó fel-
szólalások intézendők.

Felelős szerkesztő: P. FARKAS GYULA.

Az ember közkinccse.

Minden lap, legyen az politikai- vagy társadalmi irányú, egy közös célt szolgál, még pedig az emberiség javát.

A politikai újságok bemutatják és arra ösztönözik a kormányt, hogy oly dolgokat iktassanak törvénybe, ami szükséges és hasznos az országra.

A társadalmi lapok pedig arra irányítják a közönség figyelmét, amire embernek van szüksége a megmaradást illetően.

Sokan e dolognál azt gondolják, hogy úgy az országnak, mint az embernek, csakis egyre van szüksége; a pénzre.

Hát igazán sokan jól gondolják, mert amely országnak sok pénze van, az nem fél semmitől — és amely embernek nem kell a másikra rászorulni, az meg ur.

De nézzünk csak tovább, Legyen az ország, társadalom vagy egyes ember, ha akármennyi pénze van is, de ha egészsége nincs, mit ér az élete? Semmit.

Nem a pénz, nem az aranybánya, nem a gazdagság és jólét képezi, sem egyiknek, sem másiknak a közkinccsét, hanem —: az egészség.

Az egészség a közkinccse úgy az or-

szágnak, mint a társadalomnak és az embernek. Enélkül bármelyik is csak rom. Ha ezt nem őrizzük és ennek gondját nem viseljük: pusztulunk, veszünk s mint oldott kéve, hul szét nemzetünk.

Már pedig akkor, amikor nemcsak az állam, de maga az ember is azt tapasztalja, hogy a megélhetési nehéz viszonyok folytán kis nemzetünk évtizedről-évtizedre alig mutat szaporodási létszámot a magyar fajnál, nem döbbenünk-e meg és nem keressük-e úgy az államban, mint a társadalomban és emberben a hibát.

Megvan mindegyikben a hiba, de amelyet sem az egyiknél, sem a másiknál most nem szándékszunk sem keresni, sem feszegetni; nem pedig azért, mert bármelyiknek is, t. i. akár az államnak, akár a társadalomnak, akár az embernek mondjuk meg az igazat, ha találó, ráalkalmazható e példa; szólj igazat, betörök a fejed.

Ma napság még a bünt is el kell nézni az emberek között, ha azt akarjuk, hogy egymással jobban legyünk.

Nekünk is van bűnünk békésieknek és pedig nagy.

Nagy bűnünk pedig az, hogy köz-

kinccsünk: egészségünk felett nem őrödünk.

Az ember, a társadalom, az ország mind a gyermekekből fejlődik. És mit tapasztalunk? A mindeneket képező anyagot, a szülők szemefényét: a gyermeket nem őrizzük, közkinccsét illetően, az egészség dolgában.

De hát hogyan? Persze, hogy e dolgot sokan nem tudják, sőt nem is sejtik és éppen azért nem is vesszük zokon, ha azt mondják, hogy mondjuk el hát, hogy miért büne hát Békésnek az, hogy egészségünk felett nem őrödünk, vagy ha őrödünk is, miért van veszélyeztetve: közkinccsünk.

Hát röviden elmondjuk.

Köröstarcsának 2., Mezöberénynek 3- és Békésnek 1 községi orvosa van.

A két elsőnek együttvéve van annyi lakosa, mint magának Békésnek s ott mégis 5 községi orvos működik, míg nálunk, mond csak 1.

Hogy ebből mit vonunk le, azon se ütközzék meg senki, mert, amit elmondunk: közérdek, ami nem helyezhető alá semmi magán pozíciónak.

Községünkben ez idő szerint járvány van és pedig elég nagymérvű s nincs, aki akadályt döntene eléje.

TÁRCA.

Tudom már, tudom már...

Sárga levelek hullanak lassan,
Szárz galyak merednek ég felé.
Az ősz palástját kettérepeszté
És folyik a könnye nagy patakban...

Hold sugarak félénken remegnek,
Nagy temető lett a világ mostan...
Kihalt éjben, hideg ősztóban
Vallok neked rajongva szerelmet.

S várom válaszod, mint régen,
Amikor még nap is volt az égen,
Virágnilyásban, büszke tavaszban...

Várom leveled. Pedig a választ
Meghozta az ősz, meghozta már azt:
Sárga levelek hullanak lassan...

Pfgy.

Éjjeli utazás álom nélkül.

Az időjárás hüvössé lett. A pesti keleti pályaudvaron felszálló utasok sietnek elfoglalni helyeiket a kupékban. Látszik rajtuk, hogy a hideg bántja őket s miután beszálltak, türelmetlenül lesznek, hogy a 1/2 10-kor

este induló pesti-esabai vonat még mindig veszteg, s nem indul el mindjárt, ahogy beszálltak. Pedig még mindig jönnek újabb utasok, akik szintén nem akarnak lemaradni, nem törődnek azzal, hogy a hideg levegőt beeresztik a reszkető utasokra.

Semmi sem tart örökké, a vonat sem vesztegel már, a sip megszólal s a mozdony megindul lassan, magával rántva a többi kocsikat.

Csodálatos vakmerőség! A vonat már kezd rendes menetben menni, s ime három utas legény, egymást ládáikkal taszigálva, bejönnek az egyik kocsiba, nagy lármát csapva, jókedvű lármát, nem kérdik, hogy szabad, vagy nem, mintha övük volna a világ. Elárulták, hogy mámorosak. Nem veszik észre a többieket, csak egymásra tekintenek, motyognak valamit németül vagy horvátul s azután nagyokat nevetnek. Leteszik a ládáikat a kupéban egymás mellé, azon oldalon, ahol nincs padsor. Leülnek és folytatják komédiáikat.

Jó órában, mikor az ember az álomnak engedhetne, ilyen egyének keverednek az utasok közé, azért, hogy kirántsák a termésetünknek szükséges álból.

De nemcsak azért jöttek, hanem azért is, ami sokkal érdekesebb, hogy bennünket szórakoztassanak önkéntelenül is, nem a

mi kedvünkért, mivel velünk nem törődtek, hanem egymás öröme.

Akik értettek nyelvükön, azok beláthatják jókedvük okát. Nem mindenhez kellett azonban nyelvismeret, mert ők szavaikat tetteikkel kísérték, különösen, mikor egymást macerálták. Ugy, hogy az a bácsi is, ki mint nagy magyar, méltatlankodott, hogy e hazában utazó eme három vándor miért nem beszél magyarul, legjobban nevetett vicceiken.

Három utitársunk evésre adja magát. Felbontják ládáikat, kivesszik papírba pakolt ennivalóikat: kolbász, kenyér, sült hus, hagyma; mindenki a magáét eszi. A többi utasok irigylik ezeknek a kosztját.

„Teringgetté, de jó dolguk van! Már vacsoráltam, mégis velük tartanék”, mondja egy utas.

Mikor már mindegyik eleget evett a magáéból, a másiktól kért az egyik szépen:

„Adjál te számár abból a kolbászból.” — Ezt németül mondta. — Gib mir!...

„Nu, dobre jest...”

Nem jó ez, te vén ökör — mondja a másik horvátul.

Erre szó nélkül elkapja a hiába kérő másik a kezéből a kolbászt, levág egy jókora darabot s azután a megmaradott darabbal a kolbásztulajdonos arcába vág s visszaadja, mondván:

Az az egy községi orvos 28 ezer lakosnál, mely községben: 4 óvoda 300 kicsikével, 39 népiskola, 3000-, gazdasági iskola 500-, polg. leányiskola 100 körüli- és főgimnázium 200 növendékkel foglalkozik, teljesen képtelen nemcsak ragály-, de még közönséges betegség alkalmával is, nem a gyógy, de az ellenőrzés vagy felügyeleti módokat is teljesíteni.

Már most! Midőn a képviselőtestület belátta, hogy képtelenség egy orvostól emberfeletti munkát kívánni és elhatározta, hogy a szükség kívánalma alapján még másik községi orvost is rendszeresít a község megterhelhetése nélkül a törvény rendelkezése szerint államköltségen, mely dolognak már, — bár a képviselőtestület határozatát a megye is jóváhagyta, de mert megfélebbtetett s azóta igen szép két esztendeje elmúlt, még az ügy máig sem jutott dülőre, úgy, hogy ma a ragály nagyszerűen halad és egy orvos még tudomást sem szerezhet róla s az iskolákban és ovodákban máig is járván a gyermekek s terjesztik a fertőzést, azt kérdezzük, hogy kit vagy kiket terhel a felelősség?

Feleletünk ez lehet csak e dolgon;

Felelős első helyen az a községi orvos, aki az ily ránézve, ha mindjárt nem is tekintve az anyagiakat, erkölcsi és ember-baráti ügyet éveken át hagyja aludni, nem sürgeti a második községi orvosi állás rendszeresítését; de terheli másodsorban azt is, aki az ily dolgok megfelebbezésénél hátráltatta az egészségügy előbbre vitelét. Nem rójuk meg egyiket sem, de legyen sza-

bad mégis azt a kérdést feltennünk, hogy ha a ragály ilyen időjárás mellett torokgyík, az a másként roncsoló toroklobb ragály fellép, ki veszi lelkére az apák és anyák jajját, hogy még az sem volt, aki segíthetett volna az ő kincsén, és még ha azt számbaveszik, hogy itt gyermekes apákat terhelhet Isten és emberek előtt a felelősség!

Ha a kereszt és fejfák nem szaporodnának és népesedésünk az igazi magyar fajra vallanának, bizony nem emeltük volna fel szavunkat; de így — ne vegye zokon, akit vagy akiket nem terhel a vád — emberbaráti érzésünk sugalja, hogy az ember közkincsére: az egészségre, minden anyagi előny kizárásával, nemcsak nagyobb gond fordítandó, hanem annak előmozdítására, minden, tőlünk telhető óvintézkedés megtéessék.

Az okos — koldusokról.

Ezen a hangzatos címen az ünnepi fel-, ki-, le- és elkészítőkről akarunk beszélni.

Természetes dolog, hogy konvencionális a dolog, hiszen megszokhattuk már őket Lajkától kezdve Virág Sándorig.

Ilyen konvencionális dolgokhoz csak keztyüs kézzel szoktak nyulni az emberek, mert mindahhoz, ami hagyományos, legyen az üdvös, vagy pedig oktalanság, görcsösen szoktunk ragaszkodni.

Feltétlen hisszük, hogy lesznek olvasóink között, akik azt fogják mondani, hogy „nem illik a koldus nyakából kiakasztani a tarisznyát!“ Ebben igazuk lehet. Mi is vagyunk olyan adakozók, akik, amit nem luxusból adnak, nem is sajnálják. Csak hogy a jótékonyág gyakorlásának s főként a jótékonyág, az adakozás igénybe vételének vannak tisztesebb, illőbb és alkal-

masabb módjai, mint az ünnepi; amidőn felhasználva az ünnep alkalmát, szinte hangyamódra, kiszámított machinációval utazzanak nemcsak hatosainkra, hanem esetleg a télkabátunkra s más egyéb ingó jószágainkra. A nyomor sebesültjei, akik egész évben csak káromkodni szoktak és szidni azt, aki méregdrága marhahúst eszik, ezeken a napokon ájtatos szemforgatások közepette ötszáz-egyneháyszor hadarja el a becsületes és jámbor ember Miatyánkját, a dologkerülő, léha természetű, vásott kamaszok ronda és éktelen, istenkáromlásnak beillő ordítózásaik révén megtömik zsebeit, félszemű s más nyomorultjai a véletlennek, a jótékony fillérek hivatásos koldulói, s mind — ezen a napon aztán csinálnak nagy áldomást — természetesen pálinkás-bankett alakjában.

Eltéktelve attól, hogy az ünnep méltóságát mennyire rontják ezek az istenfélő szép emberek, eltekintve attól, hogy névnapokkor ismét megrohannak bennünket s eltekintve azon apróságoktól, mint például a napernyők, a nyári szalmakalap, a sétabot, téli-lámpás és más jók, amik lábra kelnek: maga az a tény is elítélendő, hogy erre a hatóság engedélyt ad.

Hiszen ezerféle jótékony egyesület van, amely működik s megválóztatja, kit segítsen, kit támogasson; szakszerűen intézi az adakozást és nem vaktában. Miért nem adjuk erre szánt fillérjeinket ezek kezeihez, akik azt méltó helyükre juttatják. Hiszen minden jótékony egyesület megtartja a maga örömeit. Itt részesülnek a rászorultak abban az örömben, amelyben illik nekik is részesedni. Épen ezért fontos ezen egyesületek széleskörű és okos szervezése, vezetése.

Miért nem ezen az uton, amely a leghelyesebb, elégitjük ki azt az adakozási vágyat, amit ez az örömmünnep ébreszt bennünk, s nem a siserahad tolakodása présel ki a zsebünkből.

És vajjon javunkra irható-e az az adakozás, amit azért teszünk, hogy szabadul-

„Nesze, te fősvény.“ Erre mind nevetnek, az utasok segítenek.

A harmadik a másodiktól hust akar vágni s hirtelen annak kezében levő hushoz kap késével, hogy levágjon belőte, de megvágja annak kezét. A vér folyik. A késelő bocsánat kiereszkolása végett előveszi zsebkendőjét s beköti kezét, a sebesült kiengesztelődik, örömben elneveti magát, amiben a többiek is segítenek neki.

Előveszik a fiatal legények a boros üveget. Innának, de nem lehet egymás miatt. Az ivónak fogához verik az üveget, vagy annyira felemelik az üveget s irányítják jobbra-balra, hogy nyakába folyik.

„Lass mich trinken, du dumm“ — mondja hiába a szomjas, de célját ne éri el, a kötekedés nem marad el, ő is kötekedett.

„Tace prost“ (hallgass, számár) — felelik neki oláhul,

Az üveget elteszik jobb időre, szomjuságuk megmarad azonban.

Vizet kínálnak egy állomáson. Kimegy a legszomjasabb, iszik egyet, behoz egy pohárral s kínálja a másik kettőt.

— Braucht ihr? — (Kell viz?) — „Ja“ — (Igen).

Erre ahelyett, hogy odaadná nekik a vizet, leönti őket. A felét egyikre, a másik

félpohár vizet a másikra, arcukba és nyakukba.

A kötekedő nevet és kimegy, a poharat visszaadni, a másik kettő méltatlankodva szidja a bűnöst. — Ujra összenevetnek, mire bejön, elfelejtik a sértést.

Éjfél felé jár az idő. Elcsendesednek egy kissé. Az egyik lefekszik ládjára, sapkáját szemére huzza. Aludna, ha engednék. Az ébren levő másik kettő ezt nem tűri. Legurítják ládjáról, a sapkát elveszik tőle s kénytelen fent lenni a többivel. Mikor a másik is aludhatna, hasonlóképp jár, hiába mérgeledik.

Éjfél után azonban már nem tűri a többi utas komédiáikat. Álmosak az emberek s csendre intik. Mire mind alusznak.

Szolnokon újabb utasok. Köztük egy rendőr egy kis hamis, gyanus nézésű fiuval. 12 éves lehetett. Csakhamar tisztába jöttünk vele.

„Messze van innen Mezőtúr?“ — kérdi a rendőrbiztostól a fiu.

„Nincs messze; nemsokára megtudják szüleid, mily híres zsebmetsző vagy.“

Csodálkozás! Már ilyeneket tesz.

„Lakatos-mesternél inas volt, tolvajlásai miatt sokat kapott ki. Sok büntetést kapott, azért szökött Pestre zsebmetszőnek“, mondja a rendőr.

„Miért nem vágta pofon gazdádát? — kérdi egy utas ember.

Hallgat a fiu.

„Ügyes voltál a tolvajlásban? Mondd el.“

Igen. Egy hónapig lopott ebédből éttem, emiatt sohse volt bajom, nem csiptek meg. Loptam pénzt a kofáktól, néha észrevették, de eltüntem szemük elől. Egy aranyórát sikerült volna ellopnom tegnap, ha ez a rendőr észre nem veszi, de ő nem engedte, hogy elmeneküljek, s megfogott.

Mindezt nevetve s dicsekedve mondotta, sőt hozzátette, hogy mily sok beszélővalója lesz otthon, bámulni fogják, hogy ő milyen ügyes volt. Az utasok mosolyogtak naivságán.

Mezőtúron kiszálltak. A további ut már világosságban folyt. Az újabb utasok, kik felszálltak, mind alvás után voltak, hangosan viseledtek s nem gondoltak arra, hogy a régebbiek nem pihentek meg, így az utazás végéig az élményeket kénytelen volt az ember végig gondolni újra.

junk a kellemetlenségtől. Tegyük számitást.

Mondjuk, legkevesebb 1 koronát osztunk szét. (Csak átlag, mert van, aki 5—6 koronát s van, aki semmit se ad.) Nos, kérem, tessék elgondolni, hány igazi szegény és rászorult embertársunknak szerezne örömeteljes karácsonyt, ha ezt a koronát a jótékony egyesületekhez juttatnánk, amely viszont rendeltetési helyére jutná.

Tessenek elhinni, mi is jószívűek vagyunk. De a társadalom értéktelen, salakos alakjait nincsen semmi kedvünk tenyészteni egy csomó szemtelenkedés, kellemetlenkedés, gyötörtetés és néhány koronák árán.

Itt a nagy közönségen áll, hogy ezt az ostoba konvencionális kilincselést, ezt a rossz szokást beszüntesse s a kéregetőket teljesen a jótékony egyesületek szárnyai és intézése alá szoktassa, miáltal ők jobban, arányosan és könnyebb szerrel jutnak az alamizsnájukhoz, viszont mi is megszabadulunk egy csomó kellemetlenségtől.

Mi nem akarjuk elvenni tőlük, ami az övék, a koldusoké, Isten mentsen, sőt sajnáljuk, hogy többet nem adhatunk nekik; mi csak egy új, jobb formáját, reánk nézve elviselhetőbb, reájuk nézve könnyebb módját ajánljuk.

Sőt, ez uton fel is hívjuk olvasóinkat: minél több fillért az élet nyomorultjainak, minél több adakozást az elkövetkezendő nagyszerű ünnepnapon, — de a támogató, jótékony egyesületek révén. Adakozzunk, de okosabban, praktikusabban. Különösen most, amidőn ezt a türethetetlen drágaságot, ezeket a nyomasztó életviszonyokat ezek a szegény páriák ezerszer jobban, nagyobb mértékben érzik, de — ismétljük — a jótékony egyesületek útján adózzunk fillereinkkel. S ebben, azt hisszük, helyes a felfogásunk.

Iparosok gyűlése.

A Hódmezővásárhelyen dec. hó 3-án tartott bognár- és kerékgyártó-kongresszusra: Varga Gábor szakosztályi elnököt, Mészáros József testületi titkár, Rigler Albert és Nagy Sándor szakegyéneket küldte ki a békési ipartestület, melynek lefolyásáról a következőket adjuk:

Múlt vasárnap tartatott meg Hódmezővásárhelyen a kocsigyártók első országos kongresszusa, melyen az ország különböző vidékéről mintegy 200-an, szakmabeli iparosok vettek részt. A kereskedelmi minisztert Magyarits Ágoston min. tanácsos, az Ipartestületek Országos Szövetségét Dr. Dóczy Sámuel szöv. titkár képviselték. A békési kerékgyártó szakosztály is 6 kiküldöttel képviseltette magát a gyűlésen.

Célja volt e gyűlésnek olyan országos intézkedések tétele, hogy e hajdan híres, de ma már kihálófélben lévő iparágat, a kerékgyártó-, helyesebben kocsigyártó-ipart talpra állítsa, hogy a nyersanyagok rohamos áremelkedése folytán változott viszonyokkal számolva, e szakmabeli iparosok tisztességes megélhetését lehetővé tegye.

Sok üdvös határozatot is hozott a gyűlés a szakma érdekében, melyek közül ide jegyezzük a következőket.

1. Megalakította a kocsigyártók országos szövetségét, mely szövetség fogja ezután irányítani és szolgálni a kocsigyártók érdekeit.

2. Egyöntetű munkaárszabályt készített és fogadott el a gyűlés, mely a helyi vi-

szonyokhoz képest átdolgozva, mindenütt egyaránt kötelező lesz.

3. Kérelmezi a földmivelésügyi és kereskedelmi kormánytól a kincstári erdőkből a kocsigyártók részére szükséges szerszám-fának kicsinyben is, méltányos árban való kiszolgáltatását, s annak kedvezményes vasúti szállítását.

4. Foglalkozott a kongresszus az általános iparügyekkel is, milyenek az ipartörvény, s a munkásbiztosító törvény teremtette visszasságok sürgős megszüntetése és e törvények módosítása.

A gyűlés befejeztével bankett volt, melyen résztvett Kun Béla Hódmezővásárhelyi országgyűlési (Justh-párti) képviselője is, hol többen beszédeket mondtak, de különösen Kun Béla mondott hazafiságtól duzzadó nagy beszédet, melyben megígérte, hogy az iparosságnak elhangzott panaszait s óhajait magáévá téve, illetékes helyen kifejezésre juttatja.

— Felesleges a fürdőkúra annál, aki **makacs székrekedése** ellen minden reggel éhgyomorra $\frac{1}{2}$, esetleg egy egész borospohányi **Ferencz József**-keserűvizet használ. Ez szaporítja a bélnedveket s a beleket lassankint rendes működésre szoktatja. A Ferencz József vizet kellemes íze miatt, mindenki szivesebben használja, mint más hashajtóvizet.

A legjobb hashajtó az, amely nélkül, hogy az emésztőszerveket bántaná vagy fájdalmakat okozna, gyorsan és kellő módon könnyíti a beteg. Mindezek a kellekek egyesítvük a **Ferenc József**-vizben, minek következtében ezt a gyógyvizet minden más ismeretes hashajtószernél többre becsülöm. Igy nyilatkozik a Ferenc József keserűvizről dr. Giuseppe Longobardi, Olaszország legkeresettebb orvosa, akinek véleményét osztja dr. Fran. Maccchia-Fevrio is, amikor azt írja e világhírű hazai gyógyvizről: „A legjobb keserű vizek közül a „Ferencz József“-et előnyben részesítem.”

A fűszerkereskedésekben és gyógytárakban elcserelek elkerülése végett határozottan „valódi Ferencz József“-vizet kell követelni!

Helyi hírek.

— **Bimbó hullás.** Mély gyászba borította a könyörtelen halál: dr. báró Drechsel Gyula békési ügyvédet és családját. Egyetlen gyermeke s a mélyen sujtott család szemfénye: Antal, főgimnáziumi III-ad osztálybeli kitűnő tanuló, 13 éves korában alig 10 napi súlyos szenvedés után, f. hó 6-án d. e. 10 órakor elhunyt. Itt hagyva maga után a mérhetetlen bánatot, az apai szívifájdalmat s a nagy rokonság őszinte részvétét. F. hó 8-án d. u. 3 órakor a főgimn. tanárkara, a főgimn. tanuló ifjúsága, a rokonság és a közönség óriási részvete mellett a r. k. egyház szertartásai szerint helyezettett hült teteme az öröknyugvó helyre.

— **Hirtelen halálozás.** Dus Mihály békési lakos, villany-szerelő; munkája köz-

ben a villanyoszlopról holtan bukott le. Minthogy e hirtelen halálozásról a szövetség össze-visszaesett, a bíróság felboncoltatta; amikor is kitűnt, hogy munka közben mászókészüléke megtárgult s félkézzel a már működésben levő villany-dróthoz kapott. Az áram és annak tudata, hogy ő most milyen bajban van, rögtön halált okozó szédüléssel megölte.

— **A macska-vadász.** Békésen, Bécsi Imre 13 éves gyerek, az újvárosi zsilipnél forgópisztolylyal lövöldözött egy árva macskára. Két cimborája: Nyeste János és Szabó János 12 éves gyerekek szintén részt akartak venni az állatkinzásban s Bécsivel együtt azon voltak, hogy miként tegyék tönkre a más macskáját. Bécsi lőtt és töltött. De a vadászat nemsokára rosszra fordult, mert a hévtől elragadt Imre gyerek a töltésváltás-közben nem vette észre, hogy még golyó maradt a pisztolyban s midőn a kilőtt patront ki akarta venni, a pisztoly eldőlt és Szabó János bal-arcon találva, véresen vándorogott haza szüleihez, akik a csabai kórházba szállították ápolás végett; Bécsi, macska-vadász ellen pedig vadászati kihágás és pofozlövés címen a feljelentés megtéte.

— **Hatósági rendelet.** A békési járás főszolgabírája szigorú rendeletben utasította a községi előjáróságot, hogy haladéktalanul intézkedjék, jelentéstétel mellett, hogy mindazok, kiknek gyümölcsfájuk van, nehogy a tavalyihoz hasonló dolog álljon be, azonnal tisztítsák meg a fákat a hernyófészkektől. A rendelet ellen vétőkre szigorú bírság vár.

— **A hűséges házőrző.** Halka István békési lakos, ez év nyarán fölkerde Bondár Etel 16 éves leányt, hogy mig fürdön jár, gondoza kertjét és macskáit. Etel meg is felelt ígért feladatának, sőt annál még tovább is ment. Ugyanis egy napon észrevette, hogy az egyik szoba ablaka nem volt jól betéve. Azért kinyitotta s kíváncsiságból bemászott az ablakon és szigorubb megőrzés végett magához vett: egy selyemkendőt, 3 szalagot, 3 kg. cukrot, 6 üveg befőttes s egyéb hozzáférhetőket. A gyulai törvényszék a károsult feljelentése alapján lopás vétsége címen Bondár Etelt jogerős ítélettel 15 napi fogházzal sujtotta.

— **Kataszteri munkások.** A nagyváradi kataszteri felmérési felügyelőség értesítése alapján, 1912-ik évben a felmérési munkálatok Békésen és Mezőberényben fognak eszközöltetni.

— **Tájékoztató előadás.** B. Szathmáry Jenő községi állatorvos, ma egy hete d. u. Békésen, a község háza nagytermében, mint egy 300 gazda-embernek tartott a szarvasmarha életbiztosításáról: tájékoztató előadást s amint halljuk, az igyekvő állatorvos e dolgot még karácson előtt nyélbe fogja ütni. Minthogy a marha-tartó gazdáknak az előadás értelmében az állatok életbiztosítása saját érdekekből igen fontos és aránylag előnyösen kevés költséggel jár, melegen ajánljuk felkarolásukba.

— **Csak 3 szál.** Még halottak estéjén történt meg a következő eset a békési r. k. temetőben. Liszkai Istvánné, D. Tóth Zsófia, amikor kisírta magát férje fejfájánál, átment a r. k. temetőbe, s ott egy sirról kérdéskül magához vett 3 drb. illetve 3 szál gyertyát, minek folytán bíróság elé került e dolog. A kir. bíróság kegyelet-sértés címen a magáról megfeledkezett aszszonyt: 7 napi fogság büntetéssel sujtotta s nem is felebbezett bűnössége tudatába.

— **Ajándék.** A békési Ipartestület előjárósága, nov. hó 20-án tartott ülésén a munkásgimnázium részére 50 koronát szavazott meg.

— **Kiküldöttek.** A Budapesten e hó 8-án tartott országos tanító-gyűlésre, mely alkalommal a hazai tanítók arra kérték a minisztert, hogy a diploma alapján ne tegyen különbséget állami, községi és felekezeti tanítók személye és fizetése között és ismerje el mindegyiket tisztviselőnek, minősítvényök alapján sorozza be őket a 11., 10. és 9-ik fizetési rangfokozatba; városunkból az óvónők részéről: Király Dávidné és Takács Jolán; a ref. tanítók részéről: Király Lászlóné, Király László, Tury Sándor, Léway István és Boldizsár Zsigmond; a községi tanítók részéről: Farkas Gyula, Varga János és Gonda József lettek kiküldve.

— **Presbiteri ülés.** A békési ref. egyház presbiteriuma nov. hó 29-én, mintegy 15 tárgysorozattal gyűlést tartott, amelyből adjuk a következőket: Az egyházmegyei végzések némelyrésze a következő gyűlésre hajszatott; a sírok kivilágítási és a temetőcsőz peres ügyét magáévé tette a presbiterium s elhatározta, hogy saját költségén megfelebbezi az elsőfoku ítéletet; a községi képviselőtestületbe az egyház részéről: Kecskeméti Ferenc vezető-lelkészt, a gimnázium részéről pedig Körber Tivadar főgimn. igazgatót küldte ki; Király László tanítónak választását jóváhagyó miniszteri értesítést tudomásul vette; Tóth László tizedbeli tanítónak 5-ödéves korpótlékát megadta s Nyárády Erzsébet tanítónőnek további egy hónapot engedélyezett.

— **Alispánunknál.** A vármegyei és járási tisztviselők, mondhatni teljes szamu jelenlétükben f. hó 2-án d. u. 4 órakor adatott át Ambrus Sándor alispánunknak a kitüntető vaskorona-rend jelvénye, amelyhez mi is gratulálunk.

— **Színészet.** Békésen van két ujság, az egyik: Lapok, a másik: Ujság. Ezt csak azért bocsátjuk előre, hogy bár f. hó 2-án Fehér Vilmos színész-igazgató társulata: bemutató operette-előadást rendezett, egyik sem emlékezett meg róla december 3-án kiadott számában. De sebj, azért Thália papjainak és papnőinek oltárára tömjén nélkül adjuk a magunk részéről a következőket: Dec. 2-án színre került a: „Cigányszerelem”; 3-án „Az ezred apja”; 4-én az „Utánam”; 5-én a „Tilos a csók”; 6-án a „Testőr”; 7-én a „Herceg-kisasszony”; 8-án a „Vasgyáros”; 9-én „Az ártatlan Zsuzska”. Hogy közönségünk mennyire látogatta az előadásokat, ép oly kevéssé szólunk róla, mint arról, hogy a szintársulat ifj. és idősb tagjai miként elégtették ki a közönséget. Csakis annyit kívánunk megjegyezni, hogy ha bár azt gondolják is, hogy a „jó bornak nem kell cégér”, mégis elvárja, ha még 50 szerkesztőség volna is egy helységben, hogy hangadási szempontból vagy az igazgató, vagy annak titkára legyen szives akár egyenként, akár együtt a kellő időben „tisztelni”. Ez már így szokás! Ez az illem!

— **Sertésvész.** A békési járás állatorvos konstatálása alapján ugy a községben, mint a tanyákon a sertésvész újra föllépett. E jelentés alapján a járás főszolgabírósa elövigyázatból és a baj tovább hurcolásának megakadályozása szempontjából elrendelte, hogy a hetipiacra sertéseket felhajtani nem szabad. Minthogy azonban az időjárás a hizlalóra és vevőre ezidő szerint kedvezőnek ígérkezik; de meg a szegény ember adóját is a sertése árából igyekszik ki-

fizetni, a község a zárlat feloldással élt s remélhető, hogy a zárlat kevés ideig tart.

— **Lemondás.** Léway István ref. iskolai igazgató-tanító, a legutóbb tartott tantestületi ülésen, minden eddigi bizalmi tisztviseléséről lemondott.

— **Iskolaszéki ülés.** A békési iskolaszéki f. hó 1-én akarta tartani rendszeres havi ülését, de mert kevesen gyűltek össze, nem lehetett megtartani az ülést s így a főtárgyat: a gondnok-választást, 7-én ejtette meg, amikor br. Drechsel Géza iskolaszéki tagot választotta meg.

Vidéki hírek.

— **Ritkaság.** Csabán esett meg ez a természeti ritkaság. Ugyanis Drienyovszki János gazdálkodó ember csodálkozva vette észre, hogy egyik almafája ismét teljes virágzásban van. Az idő telt, az almafa virágja lehullt s október végére gyönyörű, valamivel apróbb az első termésnél, teljesen megérett, kitűnő zamatos almát adott a fa.

— **Nagy járvány.** Békéscsaba községben a vörheny irtóztatón pusztít. Egyszerre az orvosi kimutatás szerint 100 megbetegedés történt, amelynek 10% meg is halt.

— **Bezárták a felsőbb leányiskolát.** A folyton szaporodó vörheny-megbetegedés következtében az alispán elrendelte a csabai felsőbb leányiskolának bezárását. Az iskola egyelőre csak két hétre lesz bezárva.

— **Háziipari tanfolyam.** A vármegyei alispáni hivatal a vármegyei háziipari alapterhére kosárfonó, seprűkötő és lábtörlőkészítő háziipari tanfolyamot rendelt el. A tanfolyamok a csabai községi munkásotthonban tartatnak meg s jövő év január elején veszik kezdetüket. A tanfolyam vezetésével — amelyen 60 mezőgazdasági munkás fog kiképeztetni — Makay István gazdasági népiszkolai igazgató és Christian György intéző van megbízva.

— **A kondorosi esti vonat.** Többször volt szó lapunkban a kondorosiak azon sérelméről, hogy a kisszénási állomásra este 7 óra után Szarvas és Orosháza felől érkező vonatokhoz nincs visszatérő csatlakozás, holott a község annakelőtte 40.000 koronát áldozott ezen vasut építésére. Most öröm van Kondoroson, mert november 1-től már legalább hetenként háromszor közlekedik visszafelé is a vonatuk, még pedig kedden, pénteken és vasárnap. Az első visszatérő vonatot ünnepélyesen kísérték a kondorosiak.

— **50 évre.** Az orosházi ref. egyház megalkulásának 50 éves fordulója alkalmából ez évi dec. hó 10-én: istentisztelet, emlékbeszéd- és hangverseny tartással ünnepet rendez.

— **Elnökválasztás.** Békéscsabán az országos parasztpárt a multhóban a szerencsétlenül elhalt Achim L. András volt országos képviselő helyébe elnökül egyhangulag: Kristóffy József Csaba országos képviselőjét választotta meg.

MOZI-VERSEK.

1. kép.

Tengeri fiúrdó. (Dráma.)

Tündéri Velence varázs lükörén
Ringok tova lámpionos lagunámon
S a parti zenék ütemét ütöm én,
Vig dallamukat vidoran dudolászom.

A sétatéren s a hajók ölein

Halk nimphasereg csicsereg szanaszerte.

Csókszomjas a víz: jövel, óh jövel... Im:
Zsupszó bele! ... Huh, beh hideg, kutya-
[szentje.

2. kép.

Találós kép.

Bandukol egy jó ur lomhán düllöngözve,
Lejárta a fejét, a borital gőze;
A kalapja félre, a féltérde sáros,
Szűk neki az utca, szűk neki a város.
Magában beszélget: „nincsen se tél, se
[fagy”...
— No, mit nézel rajta? ez a férfi te vagy!

3. kép.

(Olasz-török háború.)

A háboru mi végre megy
Melyik győz? vesz? — Azt kérdem egy
Barlanglakó százesztendő
Jövendőmondótul.
„Megmondom én, fiam” — ekkép
Szólt az öreg tótul;
S a Mátra nyílása előtt
Elővett egy nagy serpenyőt,
Hányt belé patkányt, egeret,
Makarónit, vért — eleget,
S hogy jobb legyen a cibere:
Egy marék pénzt dobát bele!
És az öreg csak kavarta,
Mondott hozzá tarka-barka,
Hókusz-pókuszos beszédet.
Patkány, egér elenyészett;
A vér megfőtt, — azt megette,
Makarónit zsebre tette;
A víz elforrt. — „Na, ide nézz,
Mi maradt itt? — A pénz, a pénz!
Nos fiam, hát a győzelem
— Bátran elhiheted nekem,
Bugja a szél is, az őszi:
Azé, aki pénzzel győzi!”
Ránevet egy törpe Manó:
Én nem hiszem, ahó, hahó!
„Nem hiszed te... te kis potyka” —
Szólt az öreg s a serpenyőt
A fejébe borította.

Tu-dor.

Koholmányok.

**Két nős ember, számos gyermek apja,
sétálva figyel és beszélget.**

Az utcákon lőtás-futás. A korzókon sirás-jajgatás.

— Mi ez?

— Drágasági pótlék.

— Miféle drágasági pótlék?

— El vagy maradv. Hát nem tudod, hogy az állami tisztviselők közül csak azok kapnak drágasági pótlékot, akiknek minimális három gyermekek van.

— S aztán minek az a lőtás-futás?

— Hát nem veszed észre, hogy mi történik?

— Nem én. Annyit látok, hogy urak és hölgyek egymásnak adják a szót.

— De könnyű pedig é-zrevenni.

Figyeld meg csak. Azok az urak, nagyrésztök aglegény, azért ostromolják a hölgyeket, hogy kitudakolják: először, hogy özvegyek-e, másodsor, van-e legalább is hozományul három gyermek, lesz a drágasági pótlékot felemészteni.

— Hát leányzó nem felel-e meg ugyan-csak 3 gyermekkel?

— Nem bizony. Az ki van zárva.

— No ez igazán furcsa.

— Miért furcsa?

— Hát csak azért, mert az özvegy gyer-

mekeinek már volt apjuk; a leányzó gyermekeinek meg lehetnek apjuk.

— De mért sirnak a korzón és kik sirnak?

— Látod, hogy az özvegyek és árvák. És pedig az özvegyek azért, hogy sok a kérők, az árvák pedig azért, hogy az új tata hoz nekik drágasági pótlékot — nadrágszíjat.

— Hát mégis jó az az állam.

A nőtlen-, nős-, gyermektelen és nős-, de csak 1—2 gyermekkel bíró tisztviselőknél, mert azok nem dolgoznak kellőleg, és azoknak nem kell élniök, nem ad drágasági pótlékot. Ezek az olcsó életű tisztviselők.

De ha a nőtlen tisztviselők mindnyájan özvegy 3-nál több gyermekkel bíró mamákat vesznek feleségül, mi lesz a lányokkal?

— Egyszerűen vagy többszerűen: özvegyen maradnak.

— No az furcsa lehet. De hát milyen lehet az az özvegy lány?

— Milyen. Hát olyan, hogy egyszerűen nem megy férjhez soha és busul azok a férfiak után, akik őt e faképnél hagyták.

— De most már ne traccsoljunk soká, mert még minket is állami házasulandóknak néznek s osz' megeshetik velünk az a tréfa, hogy drágasági pótlék gyanánt belénk csimpaszkodik 1—2 özvegy 8—10 magzattal; akkor pedig meggyilkolnak otthon.

A békési Járás Tekintetes Előljáróságainak.

A nagy hasznot adó, nagyfajta házinyul tenyésztését a járás községeibe széles körben bevezetni óhajtván, az országos nyul-tenyésztési felügyelő urat az iránt akarom megkeresni, hogy az ügy előmozdítása céljából a járásba lejönni, itt a szükséges utbaigazításokat megadni és a tenyésztésre vállalkozók részére tenyész nyultörzseket kieszközölni sziveskedjék.

Első sorban azonban azok nevére, foglalkozására és lakcímére van szükségem, akik máris tartanak házinyulat, továbbá azokéra, akik a tenyésztőktől vettek vagy kaptak házi nyulat, vagy jelenleg még csak kérnek.

Ha a névjegyzéket megkapom, az abban nevezetteket névre szóló meghívóval fogom a felügyelő által tartandó előadásokra meghívni, mert azt tapasztaltam, hogy a közhirrététel ily esetben nem vezet a kívánt eredményre.

Jó és megbízható névjegyzéket pedig úgy vélek kaphatni, ha annak elkészítésére Békésen Szentgyörgyi György, Mezőberényben Gozmány József, Köröstarcsán Petneházi Ferenc jegyző urakat egyenesen felkérem,

Sziveskedjenek a Tekintetes Jegyző Urak az előljáróság tagjainak, a községi végrehajtóknak, községi rendőröknek, cselédeknek és a csendőröknek, valamint a mezőőröknek megkérdezésével a nyul-tenyésztők és utóbbiak megkérdezésével az erre szintén hajlandó és készülő egyének jegyzékét összeállítani és hozzám folyó évi december hó végéig beküldeni, hogy a tavasz beállta előtt már elintézhető legyen a dolog tulajdonképeni előkészítő része is.

Békés, 1911. évi november hó 20-án.

Baross Dezső
tb. főszolgabíró.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Békés község fás melléki erdejében **f. hó 11-én d. e. 9 órakor**: kőris-, szil- és tölgyfák, lábön, nyilasokban, a helyszínén nyilvánosan eladatnak.

Békésen, 1911. dec. 2-án.

Konsitzky János,
bíró.

Eladó őszibarack csemeték.

Ifj. Békési Sándornál a nagykerten, különféle, a legjobb és legnemesebb fajú őszibarack csemeték vannak eladók. Értekezhetni vele a III., 371 sz. a.

BONDÁR JÁNOS a Fonciére pesti biztosító intézet kerületi ügynöke, keres egy ügyes, megbízható s kifogástalan magaviseletű fiatal embert, üzlet szerzőnek és pénz beszedőnek.

Akik ezen állást elnyerni óhajtják, jelentkezzenek nála a **Bányai-féle** házban.

Egyházi Élet.

Kiadóhivatalunkban ily címmel, havonta református keresztyénlap jelenik meg. Szerkesztője **Nádházy Bertalan** battonyai ref. lelkész. Előfizetési ára egész évre 2 korona. A lap 8 oldalon az egyházi életet cikkekben, versekben és újdonságokban, szépen tárgyalja s meglátszik rajta, hogy nagy gondal van szerkesztve. Igen ajánljuk a református keresztyének figyelmébe. A lapra előfizetéseket fölvesz Kiadóhivatalunk.

Mely esetekben van

Válópernek helye

Népies jogi utmutató jogászok és a nagyközönség számára.

Tartalmazza az összes válókokat igen érthető népies nyelven, címlapján rendkívül érdekes, a válni készülő házaspárak bosszúharagját ábrázoló frappáns képpel.

Irta: **Dr Gerő Ernő** budapesti ügyvéd
Ára 1 korona

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala utján.

Papp József könyvnyomdája

Békés, V. ker. 92. sz. a.

Elvállal különféle nyomtatványok, könyvek, névjegyek, eljegyzési és egybekelési értesítők, bál meghívók, gyászjelentések és rovatozások nyomtatását.

Megjelent!

Megjelent!

Dr. Nagy György volt országgy. képviselő „Magyar Köztársaság” című politikai folyóirata.

A mű 40 oldal terjedelmű csinos borítékba fűzve. Előfizetési ára egész évre 10 kor., félévre 5 kor. Megjelenik minden hó 1-én.

A művet kiváló jeleseink nagy gondal szerkesztik s meglátszik rajta, hogy a Magyar nemzet életében utmutatóul van hivatva lenni.

Ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe.

Megrendelhető: a felelős szerkesztőnél, Hódmezővásárhely, Szentesi-utca 24. és lapunk kiadóhivatala utján.

Kelmefestő és vegytisztító intézet

Békés, I., Szánthó Albert- utca 305 sz. alatt.

Elfogadok és a lehető legszebb és tartós színekre **festek**, vagy **vegyileg kitisztitok** minden néven nevezhető

női-, férfi- és gyermek felsőruhaneműeket

bármilyen kelméből, ugyszintén:

ágy- és asztalterítőket, függönyöket, glassékesztyűket boákat és minden e szakmába vágó munkákat stb. **gyorsan és pontosan.**

Minden törekvésem oda irányul, hogy a n. é. közönség b. pártfogását továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel

Hepp Ferenc

Kelmefestő és vegytisztító.

Valódi tajték áruk. — Pontos és jó munka.

Van szerencsém a tisztelt vevőközönség b. tudomására hozni, hogy ujonnan átalakított

óra és ékszer üzletemben

minden e szakmához tartozó áruk dus választékban, a legolcsóbb és legjutányosabb áron kaphatók.

Raktáron tartok:

valódi arany, ezüst, nickel, acél férfi és női zsebórákat pontos járásra ki-próbálva; valódi 14 karátos arany jeggyűrűket, férfi és női kövesgyűrűket, fülbevalókat, karcsattokat; valódi arany és ezüst férfi láncokat, női nyakláncokat; inga-, fali és ébresztő órákat nagy választékban.

Javító műhelyemben óra és ékszer javítások gyorsan, pontosan, jól és jótállás mellett eszközöltnék.

Minden nálam javított és eladott órákért 1 évi jótállást vállalok

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

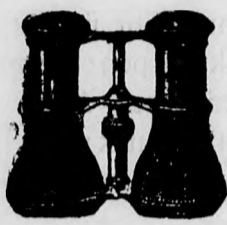

Soós János

órák és ékszerész.

(ezelőtt Weil Sándor)

Földben talált régi arany és ezüst pénzeket a legmagassabb árban veszek.

Finom szemüvegek és hőmérők.

Naponta friss Liptói turó, Sajt és csemege-áruk

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint a **(Végh Gábor)** házában levő fűszerüzletemet a legjobb és legfrissebb áruval raktároztam be, amelyeket a legtisztábban kezelve a legolcsóbb áron és legpontosabban szolgálom ki.

Különösen felhívom figyelmüket nagyválasztékban levő kávéimra, amelyek a nagyközönség kényelmére a legkisebb mennyiségben is saját gőzpörkölőmön a bevásárlásnál azonnal lesznek megpörköelve

Minden törekvésem oda irányul, hogy a nagyközönség b. pártfogását továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel

Bagó Sándor

fűszer és csemege kereskedő.

Valódi amerikai petrólium és császárolaj

Autogénhegesztő és vágótelep

Békésen, V., 114 sz. alatt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy Békésen, V., 114 sz. alatt, egy az ezen vidéken még nem létező Autogénhegesztő és vágótelepet létesítettem.

Elvállalok mindennemű vas, acél, öntöttvas, réz és alumínium alkatrészek hegesztését.

Továbbá gépalkatrészek, tengelyek, kazánok, tüzszekevények, szivattyutestek, kerékpár vázák s alkatrészek, varrógépresek, fogaskerekek és mindennemű vasszerkezetek forrasztását felelősség mellett.

Készítek víztartályokat bármily méretben.

Lemez hegesztés 1. 5 m/m fölfelé. Lakatosoknak takaréktűzhelyrészeket.

Vágok autogénnel úgy kazánlemezeket, — mint mindennemű vasakat bármily alakban.

Költségvetés díjtalanul.

Kiváló tisztelettel
Csarnay Károly
autogénhegesztő.

Eladó ház.

A II-ik kerület 527. sz. ház szép gyümölcsös kerttel eladó.

Értekezhetni **Domján Aladár** ref. tanítóval Ujvároson.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Kosztá Sándorné**-féle házában levő szabó-üzletemet a II. ker. 412. számú lakasomba tettem át.

Amidőn ezt b. tudomásukra hozom, egyúttal kérem nagybecsű támogatásukat.

Tisztelettel

KISS MIHÁLY né
férfi-szabó.

Eladó ház!

Remeczki István III., 248. sz. háza kedvező fizetési feltételek mellett szabadkézből eladó.

Az épület áll: két szoba, konyha, két kamra, két istálló, egy kocsiszín, egy nagy pince, egy kettős sertésól és akolból. Továbbá van egy szép kis-kert oltott szőlővel beültetve és nagy udvar.

Értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt.

NAGY ISTVÁN

szakképzett és több évi gyakorlattal bíró hentes házakhoz ajánlkozik sertést vágni.

Értekezhetni vele naponta a Piactéren és a IV., 435-ik sz. házábanál, (volt Váradi Lajos-féle ház).

Eladó ház.

Békésen, V. ker., 59. szám alatt egy ház kenyér-sütődével teljesen felszerelten szabadkézből eladó.

Értekezhető **Borbély Sándor** tulajdonossal.

Kiadó sátrak.

Tőke László V., 54. sz. a. lakosnak 4 drb, kényelmesen berendezett; ülő-helyekkel, asztalokkal, — esetleg padokkal is — és kályhakkal ellátott, vízmentes ponyvával fedett **sátorai**, bálakra és lakadalmakra kiadók.

Értesítés.

Van szerencsém úgy a tisztelt vevőimnek, mint Békés város n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy f. évi október hó I-sejével a **Konsitzky János** házában levő **özv. Zupka Orbánné-féle** hentesáru üzlethelyiséget átvettem.

Mint eddig, — úgy ezután is főtörekvésem az leendő, hogy a n. é. közönséget a legjobb, legfrissebb és legizletesebb hentesáruval szolgálhassam ki.

Naponta friss vágás!

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Kocsor Jenő
hentes.